

Eficiența energetică și securitatea energetică a României

- Trebuie să fim recunoscători membrilor ARPEE pentru disponibilitatea de a contribui la elaborarea viitoarelor politici în domeniul eficienței energetice atât de necesare României.
- Conferința de azi este o confirmare că instituțiile guvernamentale și ANRE au în ARPEE un partener competent. Atragerea ARPEE în acest parteneriat trebuie să se situeze dincolo de orice orgolii profesionale sau instituționale.
- Momentul acestei conferințe este foarte bine ales, în condițiile în care în plan intern se lucrează intens la o serie de obiective concrete ale guvernării energetice, ca parte a securității energetice naționale. Sunt în curs progrese în proiectarea noii Strategii Energetice a României, avem în dezbatere publică un proiect de HG privind noul Plan Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică, s-a reușit adoptarea Legii 121/2014 privind eficiența energetică pentru a **transpune Directiva 2012/27/UE**.
- Exprim cu acest prilej toată considerația pentru efortul profesional de o excelentă calitate al colegilor din Departamentul Energie în redactarea noului Plan Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică, despre care vom afla astăzi mai multe detalii.
- Fata de recenta reuniune sub egida ARPEE s-au făcut o serie de progrese importante în reasezarea domeniului eficienței energetice între prioritățile de acțiune și în constituirea la nivel guvernamental dar și la nivelul structurilor sistemului energetic național a importanței strategice a acestui domeniu.
- Avem astfel o reflectare concretă în plan intern a preocupărilor actuale europene privind întărirea securității energetice în contextul evoluțiilor geostrategice din domeniul energiei în regiunea noastră.
- Tot mai des vorbim în România despre atingerea obiectivului securității energetice și tot mai des vorbim despre independența energetică. Nu trebuie să uităm însă că securitatea energetică nu înseamnă numai gaze naturale, oricât de tentantă este o dezvoltare bazată pe resurse energetice primare. Investițiile anunțate pe zona de exploatare on shore – inclusiv în zăcăminte mature, cât și off shore – în Marea Neagră, nu trebuie să devină un panaceu energetic la exigentele deceniilor care urmează.
- Va amintesc că precedentă dezbatere inițiată de ARPEE s-a încheiat cu lansarea Cartii Albe, ale cărei concluzii erau puternic marcate de pesimism.

- Am aflat din evaluările Cărții Albe că eficiența energetică în toate sectoarele economiei noastre este departe de standardele europene: **consumăm de 2,5 ori mai multă energie pe unitatea de PIB în comparație cu media Uniunii Europene, ca pierderile energetice sunt mari, de circa 30-35% în diverse sectoare.**
- Dacă adaugam la aceste concluzii evaluările experților Băncii Mondiale, și condițiile de bază pe care o țară trebuie să le îndeplinească pentru a avea un cadru de acțiune coerent în realizarea politicilor de eficiență energetică, din 40 de condiții România îndeplinește în prezent doar jumătate.
- Acestea ne arată că sunt necesare politici coerente, instituții responsabile, cu o capacitate reală de acțiune și mai ales cu o metodă de lucru care să implice consultarea sistematică și cât mai largă a mediului de afaceri.
- România și-a stabilit ca obiectiv național indicativ în materie de eficiență energetică realizarea unei economii de energie primară de **10 milioane tep** la nivelul anului 2020 ceea ce reprezintă o reducere a consumului de energie primară prognozat **de 19%**.
- Rezultă necesar ca acțiunile de economisire să se orienteze spre sectoarele cu cel mai mare potențial de reducere a consumului final: industrie, clădiri, transport, servicii.
- Nu trebuie să uităm însă că restructurarea economică realizată deja precum și perioada de criză și post criză economică a determinat o reducere importantă a consumului de energie primară ținând seama și de măsurile de creștere a eficienței energetice aplicate conform celui de al doilea PNAEE.
- Așa cum dovedește și Cartea Albă a eficienței energetice, o parte din susținerea financiară necesară poate veni din fondurile europene dedicate proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în industrie, transporturi, construcții, agricultură, servicii și în sectorul rezidențial și, în mod special, în sectorul IMM.
- Există premise pozitive de alocare a unor fonduri substanțiale pe fiecare din aceste domenii.
- Ministerul Fondurilor Europene are în vedere acoperirea în perioada 2014-2020 a obiectivelor tematice legate de creșterea eficienței energetice prin Programul Operațional Infrastructură Mare (Fondul European de Dezvoltare Regională-FEDR, Fond de Coeziune-FC) precum și prin Programul Operațional Regional.
- Pentru primul Program, beneficiarii eligibili ai axelor prioritare vor fi autoritățile publice locale, operatorii de distribuție a energiei electrice,

CN Transelectrica, TRANSGAZ, societăți comerciale din sectorul industrial, companii private.

- Pe de alta parte, Programul Operațional Regional are 9 obiective tematice dintre care doua obiective se referă in mod special la creșterea eficienței energetice.
- Securitatea energetica nu inseamna in sa numai obiective de politici energetice la nivel national, ci si o atentie speciala pe ceea ce se poate realiza in plan local. De aceea, trebuie să avem ambiția de a aduce în fiecare localitate cel puțin un proiect în domeniu, fie pentru construcția de noi instalații de cogenerare de înaltă eficiență, fie pentru dezvoltarea sistemelor centralizate de încălzire urbană, fie proiecte pentru creșterea eficienței energetice în clădiri, în sectorul public. Astfel de proiecte sunt realizabile în parteneriat cu mediul privat.
- **In ceea ce priveste contextul european, nu doresc sa ma refer la aspectele geopolitice implicate de aplicarea noii Strategii privind securitatea energetica a Uniunii Europene, adoptata la Consiliul european din iunie.**
- **Doresc sa mentionez in sa ca in curand, la Consiliul European din aceasta luna, vor fi analizate noi măsuri pe termen mediu și lung pentru sporirea securității energetice a Uniunii Europene, tinand seama de cadrul de politici în materie de climă și energie 2030.**
- Obiectivul nostru comun este de a realiza tranziția la o economie competitivă cu emisii reduse de carbon, simultan cu realizarea unei piețe interne de energie, funcțională și interconectată, cu întărirea dimensiunii externe a politici energetice a UE ca mijloace de a reduce dependența Uniunii față de combustibilii fosili importați.
- In pregatirea deciziilor din aceasta luna, la 23 iulie a.c., Colegiul Comisarilor a adoptat Comunicarea privind Eficiența Energetică si contributia sa la securitatea energetica si a obiectivelor din cadrul politicilor pentru 2030 privind schimbarile climatice si energia.
- Comunicarea prezintă, pe de o parte, stadiul progreselor înregistrate de Statele Membre în atingerea țintei de 20% eficiență energetică/economii de energie pentru cadrul actual 2020 și, pe de altă parte, propune un angajament al UE in acest domeniu în contextul cadrului 2030 energie-schimbări climatice.
- În evaluarea Comisiei, pentru fiecare 1% economii de energie se reduce cu 2.6% importul de gaze naturale. Pentru o țintă de 30%, aceleasi studii ale Comisiei prevad creșteri suplimentare ale costuri aferente sistemului energetic cu 22 de miliarde de euro față de scenariul business as usual.

- Atrag atentia ca, pentru anul 2030, Comisia Europeană propune stabilirea unei ținte europene de 30% economii de energie, o tinta asupra carei statele din grupul Central-Est European, inclusiv Romania, are serioase indoieli privind eficacitatea si realismul sau in termeni de viabilitate a economiei in aceasta parte a Europei.

Strategia noastra de securitate energetica trebuie sa raspunda nu doar politicilor generale europene ci mai ales modului de inlaturare a barierelor in aplicarea efectiva a acestor politici.

Eforturile ar trebui concentrate pe o serie de elemente vitale cum ar fi:

- Implicarea completă si onesta a utilităților în lucrul cu clienții pentru a obține economisire energetică;
- Consolidarea supravegherii pieței de produse eficiente energetic;
- Utilizarea la o scara mai largă a finanțării inovative **intre care promovarea companiilor de servicii energetice (ESCO).**
- **Rate marite pentru renovarea clădirilor, in primul rand a celor publice, concomitent cu cresterea procentului locuintelor conectate la sistemul de termoficare;**
- Imbunatatirea mediei **eficienței energetice a echipamentelor si promovarea cogenerării de înaltă eficiență;**
- **Consolidarea eficienței energetice în transporturi** prin standarde ambițioase pentru eficiența consumului, schimbări de comportament și interoperabilitate;
- Măsuri punctuale privind etichetarea și introducerea pe scara larga a contoarelor inteligente și a schemelor dedicate de finanțare.
- **Stimularea investitiilor in cercetare si dezvoltare in domeniul energetic.**

Suntem cu totii de acord ca stimularea investițiilor în eficiență energetică și adoptarea unor legi stabile, predictibile, transparente și ușor aplicat pot ajuta la atragerea unor investiții importante în acest domeniu.

In definitiv acest principiu este clar definit in regulile de **guvernanta a eficientei energetice formulate inca din 2010 de OECD prin Agentia Internationala a Energiei IEA.**

- **Guvernanta eficientei energetice se bazeaza pe trei piloni: cadru legal coerent, institutii cu capacitate administrativa dedicata eficientei energetice, mecanisme eficiente de coordonare.**
- Fata de aceste reguli, dati-mi voie sa imi exprim surprinderea si pesimismul pentru formula stabilita prin **Legea 121/2014** privind eficienta energetica, de stabilire in cadrul ANRE a Departamentului pentru Eficienta Energetica.

- In opinia mea, este greu de imaginat cum ANRE, cu statutul sau de reglementator, va putea aloca resurse profesionale si financiare pentru realizarea obiectivelor deosebit de ambitioase stabilite prin noua lege.
- Cred ca, din pacate, insusi argumentul central al legii si anume: imbunatatirea eficientei energetice ca obiectiv strategic al politicii energetice nationale, ar putea fi compromis dintr-o posibila eroare de alocare institutionala.
- Inchei prin a va incuraja sa folosim acest prilej pentru o discutie onesta si realista privind implicatiile pe care guvernanta eficientei energetice in Romania le pot avea asupra consumatorilor finali. Sa luam in calcul nu doar preocuparile justificate ale mediului de afaceri din sectorul energetic dar si cele privind factura finala a consumatorilor si grija pe care trebuie sa o avem necontenit pentru asigurarea competitivitatii economiei romanesti.